

Værdighedspolitik

Kommunerne skal i hver byrådsperiode udarbejde en værdighedspolitik. Politikken vedtages i byrådet. Den første værdighedspolitik blev offentliggjort den 1. juli 2016. ¹

Idet der har været kommunalvalg i 2017, så skal kommunalbestyrelsen i 2018 vedtage en ny værdighedspolitik for kommunens ældrepleje gældende for den nye kommunale valgperiode. Partierne bag finanslovsaftalen for 2018 er enige om at styrke kommunernes indsatser overfor pårørende til svækkede ældre. På den baggrund er der indført en forpligtelse for kommunalbestyrelse til i værdighedspolitikken for ældreplejen at beskrive, hvorledes kommunen understøtter de pårørende til svækkede ældre.

Værdighedspolitikken skal som minimum forholde sig til følgende seks områder:

- 1) Livskvalitet
- 2) Selvbestemmelse
- 3) Kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen
- 4) Mad og ernæring
- 5) En værdig død.
- 6) Pårørende

I Varde Kommunes værdighedspolitik indgår herudover følgende områder:

- 7) Værdighed – også for demensramte
- 8) Oplevelser i naturen.

Værdighedspolitikken ”skal indeholde de overordnede pejlemærker og principper for kommunens ældrepleje og samtidig sætte den værdimæssige ramme for kommunens ældrepolitik.”²

I Varde Kommune bør værdighedspolitikken ses i sammenhæng med vores politik for seniorliv. Visionen i politik for seniorliv er:

Et aktivt, værdigt, meningsfyldt og trygt seniorliv.

Et værdigt liv er altså et af de fem pejlemærker i Varde Kommunes politik for seniorliv. Om et værdigt liv hedder det bl.a., at det har stor betydning for livskvaliteten at kunne mestre sit eget liv. Særligt når man ikke længere er i stand til at klare sig selv og derfor er afhængig af andres hjælp. Videre fremgår det, at det er vigtigt, at mennesker bliver mødt med nærvær, respekt og har størst mulig indflydelse på eget liv. Til et værdigt liv hører en god afslutning på livet.

I det følgende uddybes de enkelte punkter.

Livskvalitet

En lang række faktorer har betydning for ældres livskvalitet: At føle sig tryk. At indgå i relationer med andre. At opleve nærvær med andre. Også muligheden for at vedligeholde og styrke fysiske og psykiske færdigheder, således at man så vidt muligt kan tage vare på sig selv og leve et aktivt liv, er væsentlig. Dette understøttes ved brug af moderne og teknologiske hjælpemidler.

At føle sig tryk handler bl.a. om, at få den rette hjælp i rette tid af de rette mennesker.³

Væsentligt for ethvert menneskes livskvalitet er det at have betydning for andre. Relationer til andre mennesker er afgørende i den forbindelse. Det enkelte menneske har selv et ansvar for dette. Men det ligger også et ansvar hos andre personer i omgivelserne. Pårørende spiller en nøglerolle i den forbindelse og naboer og foreninger spiller også en vigtig rolle. Varde Kommune arbejder – som en del af Folkebevægelsen mod Ensomhed - sammen med foreninger om at mindske ensomhed. Målet er, at antallet af mennesker, der føler sig ensomme, reduceres.

For ældre er ensomhed ofte forbundet med tab af mennesker, man har været knyttet til igennem livet – ofte en ægtefælle. Det er vigtigt, vi skaber mulighed for at kunne tale om den sorg, der er forbundet med at miste – på plejehjem og i andre fora.

Overfor de borgere, som modtager omsorg og personlig pleje, bør indsatsen tilrettelægges med respekt for den enkelte borger, så hjælpen øger livskvaliteten og giver den enkelte et værdigt liv. Indsatsen bør understøtte, at den enkelte ældre kan fortsætte sin hidtidige livsstil og gøre – eller få hjælp til at gøre – nogle af de ting, vedkommende sætter pris på.

Møder mellem børn og ældre er ofte til gensidig glæde og gavn. Varde Kommune vil derfor arbejde på at skabe flere muligheder for sådanne møder mellem generationer – fx i et formaliseret samarbejde mellem plejehjem og institutioner for børn og unge.

Selvbestemmelse

Værdighed og selvbestemmelse handler i høj grad om tryk. For mennesker, der er afhængige af hjælp, er det vigtigt, at kommunen sikrer, at det enkelte menneske har mulighed for at bestemme over egen hverdag og døgnrytme, eksempelvis hvornår man ønsker at komme i bad og hvornår man ønsker at spise varm mad.

For personer, der deltager i genoptræning og rehabiliteringsforløb, er det væsentligt, at der tages hensyn til, hvad der er vigtigt for den enkelte, og at der tages udgangspunkt i borgerens mål med forløbet.

Det er vigtigt, at kommunale aktivitetstilbud indeholder en bred vifte af aktiviteter, så det bliver muligt at tilgodese deltagernes forskellige ønsker og behov.

Kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen

Ældre med behov for hjælp, pleje og omsorg bør møde et fagligt kvalificeret personale. Indsatsen bør være baseret på bedste viden og metoder. Plejen bør tage udgangspunkt i den enkeltes behov og tilrettelægges, så den ældre får et sammenhængende og koordineret forløb på tværs af social- og sundhedsfaglige indsatser og mellem de forskellige sektorer. Det er vigtigt, at der tages hensyn til, hvad borgeren oplever som kvalitet.

Det skal være let for brugere og pårørende at få information om, hvordan man får hjælp – fx i form af let tilgængelig information på Varde Kommunes hjemmeside.

Varde Kommune har fokus på at skabe gode overgange, når borgere flytter fra eget hjem og ind i en plejebolig.

Mad og ernæring

Ernæringsrigtig og velsmagende mad er vigtig – både for borgere, der i eget hjem modtager madservice, og for beboere i plejecentre. For den sidstnævnte gruppe er måltiderne et socialt samlingspunkt. Varde Kommune arbejder målrettet på at skabe gode måltidsoplevelser for beboere i plejehjem.

Varde Kommune har fokus på løbende at tilpasse vores måltidstilbud til den generation af borgere, der aktuelt er på plejecentrene eller modtager mad i eget hjem.

Varde Kommune giver også mulighed for, at borgere i eget hjem, der er visiteret til madservice, i fællesskab med andre kan spise dagens hovedmåltid på plejehjem og Varde Kommune arbejder på at skabe andre spisefællesskaber for ældre.

En værdig død

En god afslutning på et værdigt liv er en værdig død. Det er vigtigt, at Varde Kommunes medarbejdere er i dialog med borgeren om vedkommendes ønsker til den sidste tid, og at vi giver borgeren de nødvendige informationer til at kunne træffe beslutninger herom. En værdig død indebærer bl.a., at de, som ønsker det, kan dø hjemme i deres vante omgivelser. Medarbejdere skal sikre, at døende får den nødvendige hjælp, pleje og smertelindring. Faglig opkvalificering af medarbejdere er med til at sikre dette.

Sammen med frivillige organisationer vil Varde Kommune arbejde på, at ”ingen skal dø alene”.

Pårørende

Værdighed vedrører ikke kun borgeren selv, men i høj grad også ægtefælle, børn og andre nære pårørende.

Som pårørende til en svækket ældre person, er man i en belastet situation. Det er derfor vigtigt, at der ydes støtte i form af tilbud om afløsning eller aflastning mv. til ægtefælle eller andre pårørende, der passer en person med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Ved personer, der modtager hjælp fra Varde Kommune – enten i eget hjem eller på plejehjem – er det vigtigt, at der er en tæt dialog mellem medarbejdere og pårørende. Formålet hermed kan være at støtte pårørende i den svære situation, det er at være pårørende. Det kan også være at inddrage de pårørendes ressourcer bedst muligt i omsorgen for den svækkede ældre.

Værdighed – også for demensramte

For demente drejer værdighed sig bl.a. om, at man så længe som muligt kan tage del i det liv, man har levet, før man blev ramt af en demenssygdom. Det er et ansvar, vi alle kan være med til at løfte. Varde Kommune vil i sit arbejde med at blive en demensvenlig kommune lægge vægt på, at der skabes åbenhed om demens, at personer ansat i servicefunktioner får viden om, hvordan de bedst kommunikerer med mennesker ramt af demens, og at medlemmer i foreninger for ældre får samme tilbud.

Tidlig opsporing og udredning er et vigtigt element i en bedre indsats for demensramte. Med en tidlig udredning vil der være mulighed for at sætte tidligt ind med medicinsk behandling, således at den sygdomsramte kan bevare et højt funktionsniveau så længe som muligt. Et tæt samarbejde med praktiserende læger er vigtigt i denne forbindelse. Tidlig udredning vil også have den effekt, at den

demensramte kan få formidlet oplysninger om vaner og om ønsker til det videre forløb, mens vedkommende endnu er i stand til det.

Aktiviteter målrettet demensramte er et vigtigt element i, at disse kan opretholde et aktivt liv så længe som muligt.

Velfærdsteknologi kan være med til at understøtte demensramtes muligheder for at leve et selvstændigt og aktivt liv.

Oplevelser i naturen

Varde Kommunes vision relaterer sig til naturen.

Varde Kommune vil derfor arbejde med, at borde og bænke på udvalgte udearealer gøres tilgængelige for gangbesværede.

Vi vil i arbejdet med træning og rehabilitering lade en del af aktiviteterne foregå i det fri.

Og vi vil arbejde på, at der ved plejehjem er attraktive og let tilgængelige udearealer, således at beboerne får lyst til at komme ud, og at udearealer bliver et naturligt samlingssted, når vejret tillader det.

Nogle ældre har igennem deres liv været vant til at omgås dyr. Det bør man tage højde for på nogle afdelinger på Varde Kommunes plejehjem.

Noter:

1. Dette fremgår af lov om social service § 81a.
2. Dette fremgår af bemærkninger til lovforslag om værdighedspolitik.
3. Jf. Varde Kommunes Politik for Seniorliv.